

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/387/2014
Identifikačné číslo spisu:	1312214035
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1312214035.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnych veciach navrhovateľky POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, proti odporkyni Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedených na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 19 C 140/2012, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 11. februára 2013 sp. zn. 5 Co 100/2013, na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 19 C 141/2012, o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2013 sp. zn. 8 Co 100/2013, na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 19 C 143/2012, o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 11. februára 2013 sp. zn. 5 Co 99/2013, na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 19 C 149/2012, o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. mája 2013 sp. zn. 4 Co 94/2013, na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 19 C 161/2012, o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2013 sp. zn. 4 Co 81/2013, na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 19 C 162/2012, o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2013 sp. zn. 8 Co 101/2013, na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 19 C 163/2012, o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2013 sp. zn. 2 Co 81/2013, na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 19 C 164/2012, o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 26. marca 2013 sp. zn. 6 Co 101/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 11. februára 2013 sp. zn. 5 Co 100/2013 o d m i e t a .

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2013 sp. zn. 8 Co 100/2013 o d m i e t a .

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 11. februára 2013 sp. zn. 5 Co 99/2013 o d m i e t a .

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. mája 2013 sp. zn. 4 Co 94/2013 o d m i e t a .

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2013 sp. zn. 4 Co 81/2013 o d m i e t a .

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2013 sp. zn. 8 Co 101/2013 o d m i e t a .

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2013 sp. zn. 2 Co 81/2013 o d m i e t a .

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 26. marca 2013 sp. zn. 6 Co 101/2013 o d m i e t a .

Odporkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Navrhovateľka podala 27. septembra 2012 na Okresnom súde Bratislava III žalobné návrhy, ktorými sa voči odporkyni domáhala náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). V návrhu medziiným uviedla, že predmetnú ujmu jej spôsobil nesprávnym úradným postupom Okresný súd Bratislava III, preto jeho sudcovia nemôžu dané veci prejednať a rozhodnúť. Vzhľadom na to žiadala, aby Krajský súd v Bratislave rozhodol o prikázaní týchto vecí inému súdu toho istého stupňa (§ 12 ods. 1 O.s.p.).

Okresný súd Bratislava III považoval návrh v uvedenej časti za námietku zaujatosti jeho sudcov a spisy po ich vyjadrení sa k argumentácii navrhovateľky predložil na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave (§ 16 ods. 1 O.s.p.).

Okresný súd Bratislava III uznesením z 5. októbra 2012 č. k. 19 C 140/2012-8 vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 66,- Eur za námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Krajský súd v Bratislave vo veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 19 C 140/2012 uznesením z 22. októbra 2012 sp. zn. 3 NcC 245/2012 rozhodol, že sudkyňa Okresného súdu Bratislava III JUDr. Tatiana Buchvaldová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Okresný súd Bratislava III uznesením z 5. októbra 2012 č. k. 19 C 141/2012-8 vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 66,- Eur za námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Krajský súd v Bratislave vo veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 19 C 141/2012 uznesením z 23. októbra 2012 sp. zn. 8 NcC 244/2012 rozhodol, že sudkyňa Okresného súdu Bratislava III JUDr. Tatiana Buchvaldová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Okresný súd Bratislava III uznesením z 5. októbra 2012 č. k. 19 C 143/2012-8 vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 66,- Eur za námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Krajský súd v Bratislave vo veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 19 C 143/2012 uznesením z 22. októbra 2012 sp. zn. 3 NcC 240/2012 rozhodol, že sudkyňa Okresného súdu Bratislava III JUDr. Tatiana Buchvaldová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Okresný súd Bratislava III uznesením z 5. októbra 2012 č. k. 19 C 149/2012-8 vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 66,- Eur za námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Krajský súd v Bratislave vo veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 19 C 149/2012 uznesením z 26. októbra 2012 sp. zn. 5 NcC 232/2012 rozhodol, že sudkyňa Okresného súdu Bratislava III JUDr. Tatiana Buchvaldová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Okresný súd Bratislava III uznesením z 5. októbra 2012 č. k. 19 C 161/2012-8 vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 66,- Eur za námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Krajský súd v Bratislave vo veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 19 C 161/2012 uznesením z 23. októbra 2012 sp. zn. 8 NcC 245/2012 rozhodol, že sudkyňa Okresného súdu Bratislava III JUDr. Tatiana Buchvaldová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Okresný súd Bratislava III uznesením z 5. októbra 2012 č. k. 19 C 162/2012-8 vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 66,- Eur za námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Krajský súd v Bratislave vo veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 19 C 162/2012 uznesením z 25. októbra 2012 sp. zn. 6 NcC 244/2012 rozhodol, že sudkyňa Okresného súdu Bratislava III JUDr. Tatiana Buchvaldová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Okresný súd Bratislava III uznesením z 5. októbra 2012 č. k. 19 C 163/2012-8 vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 66,- Eur za námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Krajský súd v Bratislave vo veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 19 C 163/2012 uznesením z 26. októbra 2012 sp. zn. 11 NcC 244/2012 rozhodol, že sudkyňa Okresného súdu Bratislava III JUDr. Tatiana Buchvaldová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Okresný súd Bratislava III uznesením z 5. októbra 2012 č. k. 19 C 164/2012-8 vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 66,- Eur za námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Krajský súd v Bratislave vo veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 19 C 164/2012 uznesením z 25. októbra 2012 sp. zn. 9 NcC 242/2012 rozhodol, že sudkyňa Okresného súdu Bratislava III JUDr. Tatiana Buchvaldová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Výššie uvedené uznesenia Okresného súdu Bratislava III, ktorými vyzval súd navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za námietku zaujatosti napadla navrhovateľka odvolaním argumentujúc tým, že v danom prípade nepodala námietku zaujatosti, ale návrh na príkazanie veci inému súdu toho istého stupňa (§ 12 ods. 1 O.s.p.). Navyše, i keby predsa len išlo o námietku zaujatosti (čo navrhovateľka poprela), nezaťažovala by ju povinnosť zaplatiť súdny poplatok, lebo konanie je v danom prípade vecne oslobodené od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb.

Krajský súd v Bratislave uzneseniami z 11. februára 2013 sp. zn. 5 Co 100/2013, z 30. apríla 2013 sp.

zn. 8 Co 100/2013, z 11. februára 2013 sp. zn. 5 Co 99/2013, z 30. mája 2013 sp. zn. 4 Co 94/2013, z 28. februára 2013 sp. zn. 4 Co 81/2013, z 30. apríla 2013 sp. zn. 8 Co 101/2013, z 28. februára 2013 sp. zn. 2 Co 81/2013, z 26. marca 2013 sp. zn. 6 Co 101/2013, odvolaniami napadnuté uznesenia potvrdil. V odôvodnení sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že z hľadiska obsahového išlo v podanej žalobe aj o námietku zaujatosti vznesenú proti sudcom Okresného súdu Bratislava III; za správny označil tiež následný postup súdu prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti. Mal za to, že súd prvého stupňa rozhodol správne, keď uložil navrhovateľke zaplatiť za vznesenú námietku zaujatosti súdny poplatok, a preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Uvedené jednotlivé uznesenia odvolacieho súdu napadla navrhovateľka dovolaním, v ktorom žiadala zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo v danom prípade súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.). Túto procesnú vadu vyvodzovala navrhovateľka z toho, že nepodala námietku zaujatosti (žiadna obsahová súčasť žaloby nebola týmto procesným úkonom a ani nemala náležitosti námietky zaujatosti stanovené v § 15a ods. 3 O.s.p.). Neexistujúcu či „neplatnú námietku zaujatosti“ nebolo možné spoplatniť a bez vykonania poplatkového úkonu nemôže existovať ani jej poplatková povinnosť. Ďalej namietla, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.). K názoru, že došlo k tejto procesnej vade, dospela navrhovateľka na základe toho, že súdny poplatok jej vyrubila vylúčená sudkyňa Okresného súdu Bratislava III, nezákonným postupom ktorým jej bola spôsobená majetková a nemajetková ujma, náhrady ktorej sa domáha v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Navrhovateľka ďalej tvrdila, že vecné oslobodenie tohto konania (§ 4 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.) sa vzťahuje aj na námietku zaujatosti (v súvislosti s tým navrhovateľka poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. októbra 2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2010). Skutočnosť, že v danej veci nebola podaná námietka zaujatosti, potvrdzuje aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2012 sp. zn. 3 Sžo 58/2012, ktoré bolo vydané v inej veci. Vo veciach 7 Cdo 411/2014, 7 Cdo 413/2014, 7 Cdo 415/2014 a 7 Cdo 416/2014 namietala aj, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Túto procesnú vadu odvodzovala od toho, že ide o prekvapivé rozhodnutie a nedostatočným odôvodnením rozhodnutia. Žiadala aj o odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutých rozhodnutí v zmysle ustanovenia § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania v jednotlivých veciach podala včas navrhovateľka zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiam, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanych veciach smerujú dovolania proti uzneseniam odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území

Slovenskej republiky.

Uznesenia odvolacieho súdu, ktoré napadla navrhovateľka dovolaním, nemajú znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutými uzneseniami potvrdil jednotlivé uznesenia súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolania navrhovateľky preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie sú.

Prípustnosť dovolania navrhovateľky by v preskúmvaných veciach prichádzala do úvahy len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Navrhovateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až d/ a f/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Navrhovateľka tvrdí, že v danom prípade súdy konali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.).

V zmysle § 79 ods. 1 veta prvá O.s.p. konanie začína na návrh. Toto ustanovenie určuje moment, ktorým vznikajú Občianskym súdnym poriadkom upravené procesné práva a povinnosti súdu a účastníkov konania. Nedostatok návrhu na začatie takeého konania, ktoré podľa zákona môže začať len na návrh, je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania; ak súd zistí, že sa pred ním vedie konanie bez toho, aby bol podaný návrh na začatie konania, hoci bol taký návrh potrebný, prebiehajúce konanie v ktoromkoľvek štádiu zastaví. Skutočnosť, že občianske súdne konanie v niektorej veci prebehlo bez toho, aby bol podaný návrh, výlučne ktorým mohlo toto konanie začať, zakladá procesnú vadu uvedenú v § 237 písm. e/ O.s.p.

O prípad neexistencie návrhu na začatie konania ide ale len vtedy, ak chýba návrh ako procesný úkon účastníka, ktorým sa začína konanie (porovnaj tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2005 sp. zn. 3 Cdo 56/2005 a z 19. októbra 2006 sp. zn. 3 Cdo 186/2006).

V občianskom súdnom sporovom konaní (o také ide aj v danom prípade) sa návrh na začatie konania označuje ako žaloba. Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľka podala žalobný návrh o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. na Okresnom súde Bratislava III 27. septembra 2012. Neopodstatnená je preto jej námietka, že v tejto veci, ktorá mohla začať len na návrh, nebol podaný návrh na začatie konania (žaloba).

Navrhovateľka na odôvodnenie prípustnosti jej dovolania uviedla, že: a/ bolo rozhodované o námietke zaujatosti, ktorú ale nepodala, b/ súd prvého stupňa jej následne uznesením vyrubil súdny poplatok za námietku zaujatosti, ktorý jej vyrubený nemal byť, c/ odvolací súd prvostupňové uznesenie o vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti potvrdil.

Dovolaiteľka uviedla, že sa nestotožňuje s názorom, v zmysle ktorého „námiетка zaujatosti je návrhom na začatie 'samostatného' konania o vylúčenie sudcu“. Obsah odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ale v ničom neopodstatňuje záver, že by odvolací súd zastával tento názor (t. j. že konanie o námiетке zaujatosti je samostatným konaním). Odvolací súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia len stotožnil s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorého sa vecné oslobodenie občianskeho súdneho konania od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. nevzťahuje na súdny poplatok za vznesenie námiетky zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (II. ÚS 124/2011).

Navrhovateľka napriek tomu, že na jednej strane v dovolaní „nesúhlasí so separáciou konania o námiетке zaujatosti“, na druhej strane prípustnosť svojho dovolania vyvodila z ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., čo ale svedčí o tom, že túto „alternatívu“ (t. j. že námiетка zaujatosti je akýmsi návrhom na začatie „samostatného“ konania) si predsa len osvojuje.

Dovolací súd pripomína, že v danom prípade dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa ukládajúce žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok. To považuje dovolací súd za okolnosť, ktorá má zásadný význam. Pokiaľ je s návrhom na začatie konania (žalobou), výlučne ktorý má na mysli ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p., spojený vznik dvojstranného procesno-právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, podaním námiетky zaujatosti takýto procesno-právny vzťah (medzi žalobcom a žalovaným) nevzniká. O to viac nemožno o založení vzťahu takejto povahy hovoriť v prípade osobitného finančno-právneho (poplatkového) vzťahu medzi poplatníkom a štátom, v ktorom úlohou súdu nie je prerokovať určitú vec žalobcu a žalovaného, ale posúdiť, či nastala skutočnosť, s ktorou je zo zákona (ex lege) spojený vznik povinnosti poplatníka zaplatiť súdny poplatok; podanie „návrhu na začatie konania“ v tomto finančno-právnom (poplatkovom) vzťahu je pojmovo vylúčené.

V občianskom súdnom konaní, ktoré začalo podaním žaloby (§ 79 veta prvá O.s.p.), súd spravidla rozhoduje o viacerých parciálnych otázkach významných pre konanie (o povinnosti poplatníka zaplatiť súdny poplatok, námiетке zaujatosti, ustanovení zástupcu, uložení poriadkovej pokuty, trovách konania, svedočnom a pod.). O týchto otázkach ale nerozhoduje v nejakom samostatnom (súbežne prebiehajúcim) konaní, ktoré by začínalo osobitným návrhom. Rozhodovanie o týchto otázkach predstavuje integrálnu súčasť jednotného občianskeho súdneho konania, v ktorom je podaný jediný návrh na začatie konania - žaloba. Aj vtedy, keď súd rozhoduje o námiетке zaujatosti vznesenej účastníkom (pokiaľ bola podaná) alebo o povinnosti účastníka (poplatníka) zaplatiť súdny poplatok, rozhoduje ako súd v konaní, ktoré začalo podaním návrhu na začatie konania (žaloby). Len ak takéto občianske súdne konanie ako celok prebehlo napriek tomu, že sa nepodal návrh na jeho začatie (žaloba), hoci bol podľa zákona potrebný, ide o procesnú vadu v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p.

Tvrdenie, že v danom prípade sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, nie je vôbec spôsobilé naplniť skutkovú podstatu ustanovenia § 237 ods. 1 písm. e/ O.s.p., lebo sa ním bez akéhokoľvek opodstatnenia zamieňa stav, keď nebol podaný žiadny návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, s tým, že v žalobou riadne začatom konaní bol vyrubený súdny poplatok, ktorý (podľa žalobkyňou zastávaného názoru) nemal byť vyrubený.

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že pokiaľ aj súd prvého stupňa prípadne uznesením vyrubil súdny poplatok za námiетku zaujatosti, hoci navrhovateľka túto námiетku nevzniesla (pozn.: dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), a odvolací súd prvostupňové uznesenie potvrdil, nemohlo to mať za následok procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 237 písm. e/ O.s.p.

Navrhovateľka ďalej namietala, že pri vyrubovaní súdneho poplatku podľa položky č. 17a Sadzobníka, rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.).

Sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k

účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti (§ 14 ods. 1 O.s.p.). Na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o dovolaní (§ 14 ods. 2 O.s.p.). Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 3 O.s.p.).

Neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, nebránila v danom prípade dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p., posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd (R 59/1997).

Aj keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania veci, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

Z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. je právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania. V danom prípade navrhovateľka - z hľadiska obsahového (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) - namietala, že JUDr. Tatiana Buchvaldová, sudkyňa Okresného súdu Bratislava III, ktorá rozhodla o povinnosti žalobkyne zaplatiť súdny poplatok vo výške 66,- Eur, bola vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci, lebo je sudkyňou Okresného súdu Bratislava III, nesprávny úradný postup ktorého v inej veci zakladá podľa názoru navrhovateľky zodpovednosť odporkyne v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už v iných veciach vyslovil názor, že dôvod na vylúčenie sudcu (§ 14 ods. 1 O.s.p.) nezakladá sama skutočnosť, že sudca má prejsť a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo (viď napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2010 sp. zn. 3 Nc 14/2010). Nadväzujúc na tento názor dovolací súd pre účely preskúmvanej veci konštatuje, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie je bez ďalšieho ani to, že vykonáva súdnictvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia navrhovateľky) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť odporkyne z a majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že námietka navrhovateľky o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. nie je opodstatnená.

K namietanej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (v konaniach 7 Cdo 411/2014, 7 Cdo 413/2014, 7 Cdo 415/2014, 7 Cdo 416/2014) dovolací súd uvádza, že v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa pod „prekvapivým rozhodnutím“ rozumie rozhodnutie, ktorým odvolací súd (na rozdiel od súdu prvého stupňa) za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorú nikto netvrdil alebo nepopieral, resp. ktorá nebola predmetom posudzovania súdom prvého stupňa. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvého stupňa (uznesenie najvyššieho súdu zo 17. septembra 2009, sp. zn. 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných („nových“) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa, pričom účastník konania v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v

odvolacom konaní (uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júla 2011, sp. zn. 5 Cdo 46/2011). V danom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvého stupňa nie je prekvapivé a ani nečakané a súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na rovnakých skutkových a právnych záveroch. Navrhovateľka musela vzhľadom na priebeh a výsledky prvostupňového konania predvídať, čo bude odvolací súd v odvolacom konaní posudzovať a preskúmať s prihliadnutím na rozsah a dôvody podaného odvolania.

Pokiaľ navrhovateľka namietala ďalšiu vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., že k jej odňatiu možnosti pred súdom konať došlo tým, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, dovolací súd uvádza, že v danej veci odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia spĺňa náležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia ustanovené v § 157 ods. 2 O.s.p.

Vzhľadom na to, že navrhovateľka v dovolaní neopodstatnene namietla existenciu vád konania v zmysle § 237 písm. e/, f/ a g/ O.s.p., čo pri už vyššie uvedenom konštatovaní o neprípustnosti jej dovolania v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 237 písm. a/ až d/ a f/ O.s.p. znamená, že tento jej mimoriadny opravný prostriedok nie je podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne prípustný, nepristúpil dovolací súd k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), na ktorom spočíva napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu; ani prípadná nesprávnosť právneho posúdenia nezakladá totiž prípustnosť dovolania (viď R 54/2012). Z toho istého dôvodu dovolací súd neskúmal ani správnosť záverov odvolacieho súdu v tých otázkach, v súvislosti s ktorými navrhovateľka poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. októbra 2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2010 a z 21. novembra 2012 sp. zn. 3 Sžo 58/2012, resp. Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. marca 2011 sp. zn. II. ÚS 124/2011.

Z dôvodov uvedených vyššie Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolania navrhovateľky odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako procesne neprípustné.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 v spojení s ustanoveniami § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p., keď odporkyni (ktorej vzniklo právo na náhradu trov konania) v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.